

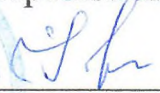
Національний університет
«Острозька академія»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Національного університету
«Острозька академія»

 І. Д. Пасічник

«28» квітня 2023 року

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»**

для вступників на навчання для здобуття
освітнього ступеня **бакалавра**

Острог – 2023

Програма фахового вступного випробування для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності «Політологія», освітньо-професійної програми «Політологія». / Укладачі д. пол. н., проф. Ю.В. Мацієвський, к. н. держ. упр., доц. В.М. Лебедюк.

Програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри національної безпеки та політології (Протокол №9 від 25 квітня 2023 року)

Завідувач кафедри національної безпеки
та політології

Микола РОМАНОВ

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії Національного університету «Острозька академія» (Протокол № 11 від 28 квітня 2023 року)

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Юлія ХАРЧУК

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета фахового вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 052 «Політологія», освітньо-професійної програми «Політологія» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра, а також осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план за цією або іншою програмою.

Результати фахового вступного випробування використовуватимуться під час формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу.

II. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Організація фахового вступного випробування здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію Національного університету «Острозька академія» та Положення про організацію та проведення вступних випробувань у Національному університеті «Острозька академія»

https://www.oa.edu.ua/ua/abiturijentovi/receiving_commission/polozhenya_pro_pruymalny_komisiyu

Фахове вступне випробування відбувається шляхом комп'ютерного тестування через платформу Moodle з таких дисциплін: «Вступ до політичної науки», «Історія політичної думки».

III. ВИМОГИ ДО ЗДІБНОСТЕЙ І ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми бакалавра абітурієнти повинні мати базову або повну вищу освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Абітурієнти повинні знати:

- основні політологічні поняття і категорії, об'єкт, предмет, структуру і функції політології, методологічні підходи до аналізу суспільно-політичних процесів, світові і вітчизняні політологічні школи, концепції і напрями.
- Основні типи політичних режимів, політичних систем, причини їх появи та особливості еволюції, цілі діяльності політичних партій, громадських організацій, типи партійних та виборчих систем, причини виникнення політичних конфліктів, місце особи в політичному житті суспільства.
- уміти орієнтуватися в світових політичних відносинах, виявляти вплив політичних процесів на економічне, соціальне, духовне життя суспільства.

- об'єктивно і критично аналізувати інформацію про політичне життя, займати самостійну позицію у питаннях виборів до керівних органів законодавчої, виконавчої та судової влади в державі.
- основні вчення і концепції світової та української політичної думки;
- основні етапи розвитку політичної думки, наслідки та вплив цих концепцій на виникнення нових політичних доктрин, ідеологій, рухів в окремих країнах та регіонах.

вміти:

- давати визначення базовим політологічним поняттям;
- виявляти вплив політичних процесів на економічне, соціальне та духовне життя суспільства;
- виявляти переваги і недоліки різних типів партійних та виборчих систем;
- критично аналізувати інформацію про політичне життя, займати самостійну позицію у питаннях виборів до різних органів державної влади та місцевого самоврядування.
- визначати авторство політико-правової доктрини за її ключовими, характерними положеннями і, навпаки, називати ключові, визначальні положення вчення за вказаним автором;
- аналізувати суспільно-політичні процеси та явища;
- інтерпретувати результати соціологічних досліджень в контексті актуальної політичної ситуації;
- порівнювати різні типи партійних та виборчих систем, політичних режимів, розуміти їх динаміку, а також визначати їх вплив на функціонування політичної системи.
- виявляти вплив політичних процесів на економічне, соціальне, духовне життя суспільства.

ІV. НАВЧАЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ, ЯКИЙ ВІНОСИТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ ТА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З КУРСУ «ВСТУП ДО ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ»

1. Політика як соціальне явище. Основні властивості та функції.
2. Основні підходи до вивчення політики.
3. Предмет політології, її основні закони і категорії. Методи політології.
4. Суть, структура та механізм функціонування політичної системи. Типологія політичних систем.
5. Стабільність і зміна політичних систем. Форми суспільних змін. Парадокс стабільності політичної системи.
6. Сутність політичної влади, її характерні ознаки та різновиди.
7. Явище ерозії влади. Відчуження влади. Криза влади.
8. Поняття політичного режиму та його характеристики.
9. Характерні риси демократичного режиму. Форми демократії.

10. Сучасні концепції демократії.
11. Тоталітаризм як соціальний і політичний феномен.
12. Сутність та різновиди авторитаризму.
13. Динаміка політичного режиму в Україні.
14. Особливості мажоритарної системи проведення виборів.
Джеремендеризм.
15. Характерні риси пропорційної системи проведення виборів.
16. Теоретичні підходи до аналізу політичних процесів.
17. Реформаційні та революційні політичні процеси.
18. Поняття політичної діяльності.
19. Особливості та форми політичної діяльності.
20. Поняття та види політичних рішень.
21. Аналіз елементів структури прийняття політичних рішень.
22. Поняття та типи соціальних норм.
23. Функції соціальних норм. Поняття аномії та її прояви.
24. Співвідношення політики і моралі у політичній теорії і практиці.
25. Політична соціалізація: поняття, агенти та функції.
26. Вікові особливості та етапи політичної соціалізації.
27. Політична участь: поняття та стимули.
28. Типи та форми політичної участі.
29. Поняття лідерства. Концепції та механізм рекрутування лідера.
30. Типології лідерства. Функції лідера в різних типах політичних режимів.
31. Поняття та концепції політичної еліти.
32. Типологія політичних еліт.
33. Проблеми формування національної політичної еліти в Україні.
34. Поняття та ознаки групи інтересів.
35. Теорія груп та групові інтереси. Способи захисту групових інтересів.
36. Соціальна структура та теорії соціальної стратифікації.
37. Поняття стабільності. Теоретичні підходи до вивчення стабільності і конфлікту.
38. Поняття конфлікту. Суть, типи та функції політичних конфліктів.
39. Поняття «криза». Співвідношення конфлікту і кризи.
40. Особливості правової та соціальної держави; проблеми їх розбудови в Україні.
41. Структура та функції держави. Форми державного правління та устрою.
42. Особливості парламентської, президентської та «змішаної» республік.
Зміни форми правління в Україні.
43. Причини виникнення та основні етапи розвитку політичних партій.
44. Основні типи партійних системи.
45. Функції партій в суспільстві. Критична оцінка ролі партій.
46. Причини виникнення та стадії розвитку масових суспільних рухів.
Ознаки та типологія суспільних рухів.
47. Функції суспільно-політичних організацій та рухів, їх місце в політичному житті.
48. Поняття політичної свідомості та її структура.
49. Поняття та структура політичної культури. Типологія політичних культур. Особливості української політичної культури.

50. Поняття нації. Сучасні концепції нації.
51. Поняття націоналізму. Різновиди націоналізму.
52. Суть міжнародної політики та її суб'єкти.
53. Еволюція системи міжнародних відносин.
54. Геополітика як частина міжнародної політики.
55. Роль та функції ЗМІ у сучасному світі. Маніпулятивні можливості ЗМІ.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амельченко Н. Демократизація в Україні: співвідношення ціннісних та інституційних змін [Електронний ресурс] / Н. А. Амельченко // Магістеріум. Політичні студії. - 2014. - Вип. 58. - С. 45-50. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Magisterium_p_2014_58_11
2. Амельченко Н. Співвідношення влади, примусу та насильства в сучасних теоріях влади / Амельченко Н.А., Шейко Ю.О. // Наукові записки НаУКМА. – 2009. – Т. 95 : Політичні науки. – С. 3-8.
3. Алексеєнко І. Президентська республіка як парадигма взаємодії політичних інститутів [Електронний ресурс] / І. Г. Алексеєнко // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія. - 2010. - Т. 149, Вип. 137. - С. 73-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2010_149_137_17
4. Балацька О. Сутність та специфічні риси політичного насилля як засобу здійснення влади // Грані. – 2015. – № 5. – С. 172-178. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2015_5_32
5. Березовська-Чміль О. Політичний конфлікт гібридного типу: глобальний та регіональний виміри [Електронний ресурс] / О. Березовська-Чміль, Ю. Кобець // Грані. - 2020. - Т. 23, № 8. - С. 93-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Grani_2020_23_8_11
6. Боєва С. "Помаранчева революція" та "Євромайдан": крок назад чи вперед до демократизації? [Електронний ресурс] / С. С. Боєва // Вісник Одеського національного університету. Серія : Соціологія і політичні науки. - 2015. - Т. 20, Вип. 1. - С. 75-80. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_sip_2015_20_1_11
7. Бородін І. Соціальна, правова держава – її ознаки, атрибути та символи [Електронний ресурс] / І. Бородін, А. Желяк // Evropský politický a právní diskurz. - 2019. - Sv. 6, Vyd. 2. - С. 72-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpor_2019_6_2_13
8. Бусленко В. Політична опозиція в перехідних демократіях: категоріальний аналіз феномену [Електронний ресурс] / В. Бусленко // Studia politologica Ucraino-Polona. - 2013. - Вип. 3. - С. 311-317. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spur_2013_3_38
9. Бучин М. Порівняльний аналіз основних виборчих систем: проблема вибору оптимальної моделі виборчої системи для України у плані дотримання демократичних принципів виборів // Укр. нац. ідея: реалії та перспективи розвитку. – 2009. – Вип. 21. – С. 58-61

10. Гомза І. А. Суспільно-політичні рухи : навчальний посібник / Іван Гомза ; [рец. : Круглашов А. М., Работягова І. В., Якушик В. М.] ; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". - Київ : НаУКМА, 2018. - 175 с.

11. Гула Р. Основні теоретичні підходи та характеристики націоналізму як ідеології та суспільно-політичної практики [Електронний ресурс] / Р. В. Гула, О. М. Щурко // Гілея: науковий вісник. - 2013. - Вип. 79. - С. 273-276. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_79_86

12. Демченко В. Мажоритарна виборча система: порівняльно-правова характеристика [Електронний ресурс] / В. Г. Демченко // Молодий вчений. - 2016. - № 11. - С. 292-296. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_11_71

13. Драшкович А. Політична участь громадян в процесі прийняття владних рішень [Електронний ресурс] / А. Драшкович. // Політологічні записки. - 2013. - № 7. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2013_7_28

14. Дьоміна О. Політична соціалізація та політична освіта громадян у світлі проблем недовіри до влади [Електронний ресурс] / О. С. Дьоміна // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2015. - Вип. 16. - С. 112-117. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2015_16_23

15. Етнополітика в Україні: проблеми і перспективи у попередженні іредентизму / Н. В. Горло // Гілея: науковий вісник. - 2018. - Вип. 139(3). - С. 74-79.

16. Єловських У. Політична свідомість і політичний дискурс [Електронний ресурс] / У. О. Єловських // Гілея: науковий вісник. - 2014. - Вип. 83. - С. 343-345. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_83_92

17. Завгородня Ю. Політичний конфлікт та політична криза: теоретичний аналіз [Електронний ресурс] / Ю. В. Завгородня // Актуальні проблеми політики. - 2016. - Вип. 57. - С. 38-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2016_57_7

18. Кардаш С. Політична модернізація та соціальна структура суспільства в постреволюційній Україні: у пошуках залежності [Електронний ресурс] / С. Кардаш // Evropsky politicky a pravni diskurz. - 2018. - Vol. 5, Iss. 2. - С. 220-231. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2018_5_2_32

19. Коваль А. Пацифізм у концепції теорії ненасилля та політичній реальності // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія. - 2009. - Т. 110, Вип. 97. - С. 142-145. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2009_110_97_29

20. Кодацька Н. Політична свідомість: гендерний аналіз [Електронний ресурс] / Н. О. Кодацька // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. - 2018. - Вип. 78. - С. 100-106. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2018_78_14

21. Козловець М. Соціальна структура українського суспільства в контексті постсоціалістичних трансформацій [Електронний ресурс] / М. А. Козловець // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія : Соціологія. - 2017. - № 4. - С. 41-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnyuac_2017_4_6

22. Колодій А. Траєкторія демократичного переходу в Україні / Розд. 2 з кн.: Трансформація в Польщі і в Україні: 1989-2009. Вибрані аспекти. С. 23-38, режим доступу: <http://political-studies.com/?p=570>

23. Кочубей Л.О. Політичні конфлікти в сучасній Україні: технології запобігання та специфіка перебігу / Кочубей Л.О. // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. – К., 2008. – Вип. 41. – С. 16-25.

24. Кравченко Т. Політичний конфлікт в умовах демократичних політичних систем [Електронний ресурс] / Т. Кравченко // Політичний менеджмент. - 2011. - № 2. - С. 62-68. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2011_2_8

25. Кондратенко О. Геополітика: сутність феномену та його еволюція [Електронний ресурс] / О. Ю. Кондратенко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія. - 2015. - № 4. - С. 98-107. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_4_16

26. Кононенко С. Міжнародні відносини та їх системи [Електронний ресурс] / С. Кононенко // Політичний менеджмент. - 2013. - № 1-2. - С. 186-195. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2013_1-2_24

27. Латигіна Н. До визначення феномена демократії. – Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. – С: 20-29с. – доступ до ресурсу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/11629/03-Latugina.pdf?sequence=1>

28. Лебедюк В. Політичні партії в посткомуністичних країнах на шляху до Європейського Союзу: організаційні тенденції [Електронний ресурс] / В. Лебедюк // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Серія : Політичні науки. - 2010. - Вип. 4. - С. 301-310. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoap_2010_4_30

29. Лебедюк В. Трансформація партійних систем у пострадянських країнах [Електронний ресурс] / В. М. Лебедюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2014. - Вип. Спец. вип.. - С. 222-229. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2014_Spets

30. Лебедюк В. Динаміка партійної конкуренції в Україні: порівняльний аналіз результатів виборів на регіональному та національному рівнях // Політичні партії і вибори: українські та світові практики: зб. ст. і тез за результатами четвертої міжнародної наукової конференції “Політичні партії і вибори: українські та світові практики” (пам’яті Юрія Романовича Шведа) від 9 листопада 2019 року / за ред. Анатолія Романюка і Віталія Литвина. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. – Вип. 4. - 57-68 с.

31. Лисак І. Проблема ненасилля в соціально-політичній сфері // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди». Педагогіка. Психологія. Філософія. – 2014. – Вип. 35. – С. 256-262. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvpdpu_2014_35_33

32. Лященко О. Політична криза як чинник трансформації взаємовідносин громадянського суспільства і влади (на прикладі подій в Україні 2013-2014 р. р.) [Електронний ресурс] / О. О. Лященко // Теорія та практика державного управління. - 2015. - Вип. 4. - С. 42-49. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2015_4_9

33. Максимова О. Синтез параметрів нестабільної політичної системи / Максимова О.М. // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. Вип. 123/2011. Серія: Політологія. – Севастополь, 2011. – С. 128-131.

34. Марадик Н. Концептуальні моделі та методологічні засади вивчення процесів демократичного переходу у постсоціалістичних країнах // Сучас. укр. політика. Політики і політологи про неї. – 2010. – Вип. 21. – С. 246-256.

35. Мацієвський Ю. Змішані цінності та суспільні обмеження: чому запит на “сильну руку” не призведе до авторитаризму в Україні. Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2020, № 4. – С. 43-67. <http://stmm.in.ua/archive/2020-4/3.php>

36. Мацієвський Ю. Який режим буде в Україні? Янукович і що з цього вийде? Наукові записки «Транскордонне співробітництво у контексті перспектив європейської інтеграції України». Серія «Політичні науки». – С. 274-289, доступ до ресурсу: <http://eprints.oa.edu.ua/884/>

37. Мацієвський Ю. Політичні еліти та доля реформ: Україна і Грузія у порівняльній перспективі / Ю. Мацієвський, В. Ковалко // Агора. – 2016. – Вип. 17. – С. 14-20

38. Мацієвський Ю. У пастці гібридності: зигзаги трансформацій політичного режиму в Україні (1991-2014). – 2016. Чернівці: Книги-XXI.

39. Мацієвський Ю. Від партій-субститутів до справжніх партій: чи можливо це в Україні? // Політичні партії і вибори: українські та світові практики: зб. ст. і тез за результатами IV міжнародної наукової конференції “Політичні партії і вибори: українські та світові практики” (пам’яті Юрія Романовича Шведа) від 9 листопада 2019 року / за ред. Анатолія Романюка і Віталія Литвина. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. – Вип. 4. – С. 282-286.

40. Мацієвський Ю. Політична криза: теоретичний аналіз. Наукові записки. Серія “Політичні науки” (Демократичний транзит в Україні: підсумки електорального циклу 2004-2007 рр.) – 2008. – С.146-161. https://eprints.oa.edu.ua/366/1/3_08_1.pdf

41. Медвідь Ф. Виборча система України: політико-правові засади генези і становлення // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – 2010. – Вип. 6. – С. 92-100. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nziptend_2010_6_12

42. Мельник Ю. Політичний процес як фактор динамічних змін у політичному житті суспільства [Електронний ресурс] / Ю. П. Мельник // Гілея: науковий вісник. - 2013. - № 77. - С. 302-305. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_77_95

43. Морарь М. Націоналізм в ідеології, політиці та практиці політичних партій) [Електронний ресурс] / М. В. Морарь // Гілея: науковий вісник. - 2014. - Вип. 87. - С. 327-331. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_87_89

44. Мохончук Б. Виборча система як динамічний інститут демократії [Електронний ресурс] / Б. С. Мохончук // Публічне право. - 2016. - № 1. - С. 82-89. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2016_1_12
45. Назаренко О. Політична система суспільства: сутність, основні риси, функції // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2012. – Вип. 94. – С. 86-90. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2012_94_25
46. Основи демократії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. А.Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. - Львів: Астролябія, 2009. - 832 с.
47. Пахарев А. Концепції лідерства в сучасній західній політичній науці // Політичний менеджмент. – 2007, Спеціальний випуск. – С. 45-54.
48. Пампура М. Політична трансформація як сучасний різновид процесу розвитку політичної системи // Прикарпатський юридичний вісник. - 2015. - Вип. 3. - С. 3-6. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pjuv_2015_3_3
49. Петришин О. Конституційна форма державного правління в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Петришин // Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. - 2014. - № 1. - С. 25-35. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vprc_2014_1_5
50. Позняк С. Соціальні норми, довіра і громадянська взаємодія [Електронний ресурс] / С. Позняк // Психологія і суспільство. - 2013. - № 4. - С. 83-87. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Psis_2013_4_10
51. Политология. Хрестоматия / Тургаев А., Хренов А. – СПб, 2006. – 464 с.
52. Політологічний енциклопедичний словник / Відп. ред. Ю.С. Шемшученко, В.Б. Бабкін, В.П. Горбатенко. Упоряд. В.П. Горбатенко. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
53. Політологія. За ред. А.Колодій. – Київ: Ніка-Центр. – 2000.
54. Політологія: Навчально-методичний комплекс: Підручник / За ред. Кирилюка Ф.М. – 2-ге перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 704 с.
55. Пальшков К. Поняття "політична система" та її складові [Електронний ресурс] / К. Є. Пальшков. // Політологічні записки. - 2011. - № 4. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2011_4_44
56. Пелагеша Н. Нація чи держава: парадигмальна трансформація осмислення соціально-політичних процесів у країнах пострадянського простору [Електронний ресурс] / Н. Пелагеша // Studia politologica Ucraino-Polona. - 2013. - Вип. 3. - С. 166-175. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spup_2013_3_21
57. Пробийголова Н. Особливості розвитку теорії політичної соціалізації // Політичний менеджмент. – № 6, 2004. – С. 88-96.
58. Пробийголова Н. Політична соціалізація як фактор впливу еліти на електоральну активність молоді // Політичний менеджмент. – 2006, Спеціальний випуск. – С. 206-215.
59. Процюк І. Форма державного правління: до питання про співвідношення форми і змісту [Електронний ресурс] / І. В. Процюк // Державне будівництво та місцеве самоврядування. - 2013. - Вип. 25. - С. 3-16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dbms_2013_25_3

60. Процюк І. Парламентсько-президентська республіка: ознаки та особливості [Електронний ресурс] / І. В. Процюк // Форум права. - 2015. - № 3. - С. 185–193. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
61. Радченко Л. Групи інтересів та їх вплив на політичний процес [Електронний ресурс] / Л. М. Радченко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2011. - Вип. 6. - С. 47-52. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2011_6_10
62. Рибачук М. Аналіз концепцій сучасних моделей виборчих систем / М. Рибачук, Б. Райковський // Політ. менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 46-59.
63. Ревенко Н. Політична свідомість та політична практика українського суспільства: взаємозв'язки та впливи [Електронний ресурс] / Н. Г. Ревенко // Сучасне суспільство. - 2015. - Вип. 1(1). - С. 104-115. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2015_1\(1\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2015_1(1)_13)
64. Розумний М. Політична нація як проект [Електронний ресурс] / М. Розумний // Studia politologica Ucraino-Polona. - 2013. - Вип. 3. - С. 176-181. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spup_2013_3_22
65. Романюк А., Шведа Ю. Партії та електоральна політика. – Л., 2005.
66. Романюк О. „Кінець транзитології” чи криза її первинної парадигми? // Політичний менеджмент – 2007. – № 2. – С. 3-15 . – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/9059>
67. Росенко М. Політичні конфлікти в Україні / Росенко М. // Віче. – 2009. – № 16. Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1596>
68. Рудич Ф. Політична влада та опозиція в Україні: спроба політологічного аналізу [Електронний ресурс] / Ф. М. Рудич // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. - 2015. - Вип. 2. - С. 5-25. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzipiend_2015_2_4
69. Семенченко Ф. Політичні рішення як універсальний ціннісний механізм ефективності політичної діяльності [Електронний ресурс] / Ф. Г. Семенченко // Політологічні записки. - 2013. - № 2. - С. 36-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2013_2_6
70. Сергатюк Д. Політична еліта: аспекти розуміння та категоріальні межі поняття [Електронний ресурс] / Д. А. Сергатюк // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія. - 2011. - Т. 175, Вип. 163. - С. 83-88. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2011_175_163_19
71. Скрипнюк В. Громадянин, суспільство, держава: політична участь як механізм демократичної легітимації влади [Електронний ресурс] / В. М. Скрипнюк // Філософські та методологічні проблеми права. - 2013. - № 1-2. - С. 44-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2013_1-2_7
72. Трегуб О. Політична культура демократичного суспільства у контексті феномену громадянства [Електронний ресурс] / О. І. Трегуб // Наукові записки НаУКМА. Політичні науки. - 2013. - Т. 147. - С. 60-66. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMAp_2013_147_14

73. Фісун О. Політичний режим України у порівняльній перспективі // Стратегічні пріоритети. – № 1 (6). – 2008. – С. 5 - 12. - Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/6/2.pdf>
74. Хейвуд Э. Политология: Учебник для студентов. – М.: Юнити, 2005. – 544 с.
75. Чабанна М. Дослідження сутнісних рис тоталітарного режиму та зіставлення його різновидів у межах теорії тоталітаризму // Наук. зап. НаУКМА. Сер. Політ. науки. - 2007. - Т. 69. - С. 11-16. - Режим доступу: <http://www.ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6720>
76. Шипунов Г. Демократичний політичний режим: теоретико-методологічні підходи до визначення [Електронний ресурс] / Г. Шипунов // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. - 2014. - Вип. 4. - С. 111-118. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2014_4_15
77. Шипунов Г. Авторитарний політичний режим: теоретико-методологічні підходи до визначення [Електронний ресурс] / Г. Шипунов // Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. - 2014. - Вип. 5. - С. 329-338. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2014_5_38
78. Яворський М. Політична стабільність як політологічна категорія: основні підходи [Електронний ресурс] / М. Яворський // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. - 2014. - Вип. 26. - С. 52-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unir_2014_26_11
79. Явтушенко О. Пропорційна система з відкритими списками: виклики та перспективи запровадження в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Явтушенко // Журнал східноєвропейського права. - 2019. - № 62. - С. 176-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2019_62_26
80. Ярова Є. Політична еліта та політичне лідерство: кореляція понять [Електронний ресурс] / Є. В. Ярова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2013. - Вип. 12. - С. 29-34. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2013_12_8

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ З КУРСУ «ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ»

1. Загальна характеристика розвитку політичної думки у країнах Стародавнього Сходу;
2. Політична думка в країнах Стародавнього Сходу: Індія та Китай;
3. Політичні вчення в Стародавній Греції: загальна характеристика;
4. Політичні погляди Сократа;
5. Політичні погляди Платона;
6. Політичні погляди Аристотеля;
7. Розвиток політичної думки в Стародавньому Римі: загальна характеристика;
8. Вчення Цицерона про державу і право;

9. Осмислення інститутів держави і права в християнстві, політичні погляди Августина Блаженного;
10. Політичні вчення в Західній Європі в період Середніх віків: загальні риси та тенденції;
11. Вчення про закон і державу Марсилія Падуанського;
12. Політичні вчення в Західній Європі в епоху Відродження та Реформації: загальна характеристика;
13. Вчення Н. Макіавеллі про державу і політику;
14. Головні політико-правові ідеї Реформації;
15. Політичні вчення в Нідерландах і Англії в період ранніх буржуазних революцій: загальна характеристика;
16. Виникнення теорії природного права. Вчення Г. Гроція про право і державу;
17. Політичне вчення Т. Гоббса та Дж. Локка;
18. Політичні аспекти філософії Просвітництва: Вольтер, Ш.-Л. Монтеск'є, Жан-Жак Руссо;
19. Політичні вчення в США в XVIII–XIX ст.: А. Гамільтон, Т. Джеферсон, Т. Пейн, Дж. Вашингтон;
20. Вчення Е. Канта про державу і право;
21. Політичні погляди Є. Бентама;
22. Політичні погляди А. де Токвіля;
23. Ідея прав людини у роботах Дж. Ст. Міля;
24. Політичні погляди М.Вебера;
25. Ранні теорії еліт (вчення Г.Моски, В.Парето та Р.Міхельса
26. Політичні погляди Фрідріха Августа фон Хайєка
27. Політична думка періоду Київської Русі.
28. Українська політична думка 2 половини XVI ст.
29. Українська політична думка в середині XVII століття.
30. Українська політична думка періоду занепаду Гетьманату (кінець XVII – XVIII століття)
31. Політична думка на українських землях у другій половині XIX століття
32. Політична думка України на зламі XIX–XX століть та часів революції 1905–1907 років
33. Політична думка доби Української революції 1917–1921 років
34. Політична думка в Україні в період непу (20-ті рр. XX ст)
35. Державно-соборницька концепція українських ідеологів націоналізму
36. Консервативний напрям в українській політичній думці (XX ст)
37. Політичні ідеї представників українського дисидентського руху 1960–80-х років.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антология мировой политической мысли. В пяти томах – Москва: Мысль, 1997.
2. Енциклопедія політичної думки. – К.: Дух і Літера, 2000. – 472 с.

3. Історія зарубіжних політичних вчень: навч. пос. Кирилюк Ф.М. К.: ЦНЛ, 2008.
4. Історія політичної думки України: підручник. – Львів, 2017. – 632 с.
5. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В.Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2016. – 1000 с.
6. Кухта Б. З історії української політичної думки. – К.: Генеза, 1994. - 368 с.
7. Себайн Дж., Торсон Т. Історія політичної думки. – К.: Основи, 1997. – 838 с.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВСТУПНИКІВ

Фахове вступне випробування для вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 052 «Політологія», освітньо-професійної програми «Політологія» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра, а також осіб, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план за цією або іншою спеціальністю, проводиться шляхом комп'ютерного тестування через платформу Moodle.

Бал фахового вступного випробування визначається як сума балів, одержаних за вирішення 50 тестових завдань. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Загальна оцінка за виконання фахового вступного випробування виставляється системою Moodle за 12-бальною шкалою за заданою формулою, після чого автоматично переводиться у 200-бальну шкалу відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1.

Переведення бала за виконання завдань фахового вступного випробування, обрахованого за 12-бальною шкалою, в шкалу 100-200 балів.

1	100	4	120	8	160
1,1	100	4,1	121	8,1	161
1,2	100	4,2	122	8,2	162
1,3	100	4,3	123	8,3	163
1,4	100	4,4	124	8,4	164
1,5	100	4,5	125	8,5	165
1,6	100	4,6	126	8,6	166
1,7	100	4,7	127	8,7	167
1,8	100	4,8	128	8,8	168
1,9	100	4,9	129	8,9	169
2	100	5	130	9	170
2,1	101	5,1	131	9,1	171
2,2	102	5,2	132	9,2	172
2,3	103	5,3	133	9,3	173
2,4	104	5,4	134	9,4	174

2,5	105
2,6	106
2,7	107
2,8	108
2,9	109
3	110
3,1	111
3,2	112
3,3	113
3,4	114
3,5	115
3,6	116
3,7	117
3,8	118
3,9	119

5,5	135
5,6	136
5,7	137
5,8	138
5,9	139
6	140
6,1	141
6,2	142
6,3	143
6,4	144
6,5	145
6,6	146
6,7	147
6,8	148
6,9	149
7	150
7,1	151
7,2	152
7,3	153
7,4	154
7,5	155
7,6	156
7,7	157
7,8	158
7,9	159

9,5	175
9,6	176
9,7	177
9,8	178
9,9	179
10	180
10,1	181
10,2	182
10,3	183
10,4	184
10,5	185
10,6	186
10,7	187
10,8	188
10,9	189
11	190
11,1	191
11,2	192
11,3	193
11,4	194
11,5	195
11,6	196
11,7	197
11,8	198
11,9	199
12	200

Вступник допускається до участі у конкурсі, якщо оцінка за виконання завдань фахового вступного випробування складає 100 балів і більше за 200-бальною шкалою оцінювання.

Якщо результат складання фахового вступного випробування вступника становить менше 100 балів, то він не допускається до участі у конкурсному відборі.

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожен абітурієнт під час складання фахового вступного випробування повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно виконувати завдання;
- не принижувати будь-яким чином гідність інших абітурієнтів, учасників освітнього процесу, запобігати таким діям з боку інших осіб;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування у комунікації з абітурієнтами, здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення фахового вступного випробування;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших вступників.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються у рамках фахового вступного випробування для оцінювання знань вступників.